

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز سه شنبه چهارم آذرماه ۱۳۲۰

فهرست مطالب :

- ۱ - تصویب صورت مجلس
- ۲ - تقدیم طرح قانونی راجع به اضافه شدن ۲۶ نفر عده نمایندگان
- ۳ - انتخاب بقیه اعضاء هیئت رئیسه
- ۴ - موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس سه ساعت پیش از ظهر ریاست آقای اسفندیاری تشکیل گردید

صورت مجلس یکشنبه دوم آذر ماه را آقای عیسی مشار (منشی) قرائت نمودند

۱ - تصویب صورت مجلس

رئیس - در صوت مجلس نظری نیست ؟ (اظهاری اشد)

صورت مجلس تصویب شد .

۲ - تقدیم طرح قانونی راجع به اضافه شدن

۲۶ نفر بر عده نمایندگان

رئیس - آقای اعتبار .

اعتبار - قبل از دستور .

رئیس - بفرمائید .

اعتبار - عرض کنم که بنده در چند روز پیش فکر میکردم

نماین صدوسی شش نفر و کیل برای مجلس بعنوان نمایندگان

روی چه پایه و سابقه ای و چه قانونی بوده است باین جهت

به قوانینی که داشتیم مراجعه کردم در قوانین جهتی برای این امر پیدا نکردم یعنی يك اصل و قانونی که عده را محدود بکنند به ۱۳۶ نفر پیدا نکردم بلکه بعکس آن اصل چهارم قانون اساسی تصریح میکند که حداقل عده نمایندگان مجلس شورای ملی یکصد و شصت و دو نفر است و لدی الاقتضا ممکن است این عده به دویست نفر برسد این موضوع توجه بنده را جلب کرد و مخصوصاً با رغبت عمومی و باین توجهی که تمام کشور دارند برای اینکه انتخاب بشوند و به مجلس بیایند و در مسائل عمومی کشور شرکت کنند بنده مقتضی دانستم که يك طرحی را تهیه کنم و يك

(مطابق قانون ۸ آذرماه ۱۳۰۵)

این مذاکرات مشروح چهارمین جلسه از دوره سیزدهم قانون گذاری

اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

اسامی غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده :

غائبین بی اجازه - آقایان : آصف - صادق وزیری - جلالی - دکتر پنی - دکتر ادهم - مستشار - دبستانی - دولشاهر
دیر آمدگان بی اجازه - آقایان : نیکپور - ایقوانی - حسن اکبر - انصاری - طباطبائی - موخر

اصلی را از قانون اساسی که بلا اجرا مانده اجرا کنیم . در دوره هفتم که قانون انتخابات اصلاح شده است در آن موقع هم همین موضوع مورد بحث واقع شده است در مجلس و در آن وقت هم چهارده نفر موافقت و مقتضی دانسته اند به عده نمایندگان افزوده شود ولی بعد نفهمیدم روی چه موجهی توافق نشده و مانده است در صورتیکه اگر ما تازه بیست و شش نفر بعهده نمایندگان بیفزائیم رسیده ایم به آن حد اقلی که اصل چهارم قانون اساسی عده نمایندگان را معلوم کرده است باین جهت يك طرحی فرا کسیون اتحاد تهیه کرده که بنده بنام فرا کسیون اتحاد میخوانم و بمرض آقایان میسرانم و البته بعد هم به کمیسیونهای مربوطه میروند و آنجا هم آقایان هر نظر اصلاحی داشته باشند اعمال خواهند فرمود . طرح را بنده میخوانم :

ساحت محترم مجلس شورای ملی : با آنکه اصل چهارم قانون اساسی که ذیلاً نوشته میشود (عده انتخاب شوندگان بموجب انتخابنامه علیحده از برای تهران و ایالات فعلاً یکصد و شصت و دو نفر معین شده است و بر حسب ضرورت عده مزبوره تزايد تواند یافت الی دویست نفر) عده نمایندگان مجلس شورای ملی را حداقل یکصد و شصت و دو نفر معین کرده و حداکثر را بدویست نفر محدود نموده است با وجود این معلوم نیست در جدول منضم قانون انتخابات ۲۸ سوال مطابق ۲۹ میزان ۱۳۲۹ هجری چه موجهی داشته است که واضعین قانون بر خلاف قانون اساسی عده نمایندگان مجلس شورای ملی را در یکصد و سی و شش نفر محدود کرده اند و حتی بیست و شش نفر از حد اقلی هم که در قانون اساسی معین گشته کمتر تصویب نموده اند در صورتیکه تعداد نمایندگان مجلس شورای ملی را مجاز بوده اند که بدویست تن برسانند شاید درسی سال پیش که قانون انتخابات مزبور وضع گشته وضعیت فرهنگ عمومی کشور اجازه امید داده است که عده نمایندگان را بیشتر معین نمایند زیرا هم معرفت انتخاب کنندگان باوضاع سیاسی مانند معرفت کنونی ملت نبوده و هم اشخاص صالح برای نمایندگی مجلس شورای ملی کمتر بوده اند ولی فعلاً که سطح فرهنگ عمومی ترقی

کرده و علاقه مندی مردم با انتخابات عمومی بیشتر شده است و اشخاص فاضل و تحصیل کرده که صلاحیت نمایندگی ملت را داشته باشند زیادتر شده اند هیچ علتی ندارد که عده نمایندگان مجلس بهمان یکصد و سی و شش نفر محدود باشد بویژه از نظر اجرای يك اصل مهم از قانون اساسی و رغبت عمومی که بشرکت در انتخابات و مصالح عمومی کشور میشود بهتر این است که مطابق قانون اساسی رفتار و بر عده نمایندگان مجلس شورای ملی در حدود يكه مقتضی است افزوده شود و بعد اقل پیش بینی شده که یکصد و شصت و دو نفر است برسد بعلاوه برخی از شهرهای کشور نماینده خاصی در مجلس شورای ملی ندارند که در ضمن مصالح عمومی کشور منافع مخصوص محل را هم مرعی دارند از قبیل اهواز - آبادان - شهباز - لنگرود - مرند - آذرشهر - میانه - نهاوند - دامغان - زاهدان - بندر لنگه - کازرون و غیره . بنا بجهات مزبوره ماده یگانها را بعنوان طرح قانونی بطریق ذیل پیشنهاد و تقاضای تصویب آن را داریم :

ماده یگانه - بر عده نمایندگان مجلس شورای ملی که بموجب جدول منضم قانون انتخابات مورخ ۲۹ میزان ۱۳۲۹ قمری به یکصد و سی و شش نفر معین گشته است بیست و شش نفر مطابق جدول ذیل افزوده میشود که در نتیجه عده نمایندگان مجلس شورای ملی یکصد و شصت و دو تن خواهد بود و دولت مکلف است مطابق قانون مزبور و قانون اصلاحی انتخابات مورخ ۱۰ مهر ۱۳۱۳ با انتخابات بیست و شش نفر برای دوره سیزدهم تقنینیه مجلس شورای ملی و دوره های بعدی اقدام با انتخابات در حوزه های انتخابیه ذیل بنمایند

استان یکم ۳ نفر	عده	مرکز انتخابیه
۱ - تنکابن - نوشهر - اور کجور	۱ تن	شهباز
۲ - لنگرود - رودسر - حسن کیاده	*	لنگرود
۳ - آشتیان - نهرش - گرگان	*	آشتیان
استان دوم ۲ نفر :		
۱ - دامغان - و توابع	*	دامغان
۲ - آمل - لاریجان	*	آمل
استان سوم ۳ نفر		

مرند - گرگان و علمدار - یکانات ۱ تن	۲ - آذرشهر - گوکان - اسکو - نقان *	۳ - ارواق و انزاب *
استان چهارم ۳ نفر		
۱ - گرمود - هشتگرد *		
۲ - میاندوآب - شاهین دژ - بوکان *		
استان پنجم ۳ نفر		
۱ - ایلام و بخشهای پشتکوه *		
۲ - شاه آباد - قصر شیرین - کرد *		
۳ - نهاوند و توابع *		
استان ششم ۳ نفر		
۱ - اهواز - مسجد سلیمان - رامهرمز *		
۲ - آبادان - هندیجان *		
۳ - جاپلق - بربرود - دورود *		
استان هفتم ۳ نفر		
۱ - کازرون - رئسبی *		
۲ - دشتی - دشتستان - تنکستان *		
۳ - بندر لنگه - خمیر - گاوبندی *		
استان هشتم ۲ نفر		
۱ - زرنج - راور - شهداد *		
۲ - زاهدان - خاش - میرجاوه *		
استان نهم ۲ نفر		
۱ - تربت جام - باخرز - زور آباد *		
۲ - جوین - بام و صفی آباد - سرولایت *		
استان دهم ۳ نفر		
۱ - فریدن - کرون - دهق *		
۲ - اردستان - کوه بایه - رود دشت *		
۳ - اردکان - میبد - بیابانک - خرواق *		

البته این جدولی که بنده اینجا نوشته ام باز روی آن سابقه بوده است که يك پرونده مخصوص در مجلس شورای ملی دارد و آقایان در آن موقع اظهار نظر کرده اند و جدولی را درست کردند فقط تفاوتی که این جدول با آن جدول دارد این است

مرند که آنجا چهارده نفر اضافه کرده اند و بنده بیست و شش نفر اضافه کرده ام طبق اصل چهارم قانون اساسی و البته آقایان هم توجه دارند که این يك چیز قطعی نیست اصل را وقتی قبول کردیم میروند به کمیسیونهای مربوطه اش اول کمیسیون مبتکرات بعد داخله در آنجاها هم هر تغییری و هر نظری که آقایان داشته باشند مانعی نخواهد داشت که اصلاح شود و بنده این که عرض کردم فرا کسیون اتحاد يكی دو نفر دیگر هم از آقایان رفقا در خارج با این طرح موافقت کردند ولی چون اصل فکر هر فرا کسیون اتحاد بوده است بنده خواستم بنام فرا کسیون اتحاد تقدیم شده باشد و چند نفر از رفقای فرا کسیون هم در موقع امضای طرح در اطلاق نبودند که با اقدام آن موافقت دارند .

رئیس - البته آقایان تصدیق میفرمائید که اول باید هیئت رئیسه را معین کنیم و این مطلب را بگذاریم برای بعد از آنکه کارهای مجلس تمام شود .

۳ - انتخاب بقیه اعضا هیئت رئیسه |

رئیس - شروع میشود با انتخاب بقیه هیئت رئیسه . يك نفر نایب رئیس انتخاب میشود . آقایان دکتر لقمان لاریجانی فیاض تشریف بیاورید .

(اخذ و شماره آراء بعمل آمده و پس از شماره واستخراج نتیجه بقرار زیر حاصل شد)

مهره تفتیشیه ۷۹ اوراق رأی ۷۹

آقای بیات ۷۱ رأی آقای دادور يك رأی ورقه سفید ۷

رئیس - عده حاضر در موقع رأی ۱۱۰ آقای بیات ۷۱ رأی آقای دادور يك رأی ورقه سفید ۷

آقای بیات با هفتاد و يك رأی به نیابت ریاست مجلس انتخاب شدند . شروع میشود با انتخاب نایب رئیس دیگر آقای دکتر لقمان لاریجانی ، آقای فیاض تشریف بیاورید .

(اخذ آراء بعمل آمده و پس از شماره مهره های تفتیشیه و اوراق رأی و استخراج نتیجه بقرار ذیل حاصل شد)

مهره تفتیشیه ۷۸ اوراق رأی ۷۸

آقای مؤید احمدی ۶۴ رأی آقای دکتر طاهری ۵ رأی ورقه سفید ۹

(اخذ آراء بعمل آمده و پس از استخراج آراء نتیجه
بقرار ذیل حاصل شد)

مهره تفتیشیه ۷۳ اوراق رای ۷۳

آقای مرآت اسفندیاری ۶۱ رای - آقای مهدوی ۵۷ رای
آقای حریری ۵۶ رای - آقای مخبر فرهمند ۸ رای - آقای
هدایت ۵ رای - آقایان ذو القدر و مشار و شه دوست و مجد
ضیائی هر يك يك رای ورقه سفید ۵

رئیس - عده حاضر در موقع رای ۹۳ - آقای مرآت
اسفندیاری ۶۱ رای - آقای مهدوی ۵۷ رای - آقای حریری
۵۶ رای - آقایان مرآت اسفندیاری و مهدوی و حریری
با کثرت برای کارپردازی مجلس انتخاب شدند (صحیح است)
رئیس - اگر تصویب میفرمائید مسوده که برای عریضه
به پیشگاه همایونی تهیه شده است باطلاع آقایان برسد که
زودتر عریضه را حاضر کنیم . آقای اعتبار

اعتبار - چون سابقاً خطابه که از طرف مجلس عرض میشد
غالباً آقایان نمایندگان هم اظهار نظر مینمودند و آن اظهار
نظر در جلسه خصوصی میشد و بعد از آن تهیه میشد و به
مجلس علنی میآمد و قرائت میشد بپنده خواستم استدعا کنم
که این سابقه را رعایت بفرمایند که اگر آقایان هم اختلاف
نظری داشته باشند از نظر اصلاح عبارتی و اینها در جلسه
خصوصی بشود و اگر آقایان موافقت بفرمایند فردا صبح
جلسه خصوصی را تشکیل بدهیم هم این موضوع و هم راجع
به کمیسیونها به نشینیم آن جا و تبادل نظر کنیم که برای
جلسه پنجشنبه الشاء الله آماده باشد . (صحیح است)
[۴ - موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه]

رئیس - تصویب میفرمائید جلسه را ختم کنیم
جلسه آئینه روز پنجشنبه ۶ آذر سه ساعت پیش از ظهر
دستور هم انتخاب که مسئولها
(مجلس سه ربع ساعت بعد از ظهر ختم شد)
رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری

رئیس - عده حاضر در موقع اعلام رای ۹۸ آقای مؤید
احمدی ۶۴ رای - آقای دکتر طاهری ۵ رای ورقه سفید ۹
آقای مؤید احمدی ۶۴ رای به بیات ریاست مجلس شورای
ملی انتخاب شدند . آقای نقابت .

نقابت - چون در حدود نظامنامه نماینده که اعتبارنامه اش
تصویب شده است حق رای ندارد تقاضا میکنم از ۶۴ رای
آقای مؤید احمدی یکی حذف شود و ۶۳ رای محسوب بشود .
بعضی از نمایندگان - اینطور نیست آقای

رئیس - مطابق نظامنامه حق رای دارند برای این که
مجلس اعتبارنامه ایشان را عقب بینداخته است باین جهت
حق رای دارند . شروع میشود با انتخاب چهار نفر منشی با انتخاب
جمعی . آقایان دکتر لقمان ولاریجانی و فیاض شریف بیاورند .
(اخذ آراء بعمل آمده و پس از استخراج آراء
نتیجه بقرار زیر حاصل شد)

مهره تفتیشیه ۷۱ اوراق رای ۷۱

آقای هاشمی ۵۸ رای - آقای مجد ضیائی ۵۴ رای -
آقای اصفهانیان ۵۴ رای - آقای طوسی ۵۱ رای - آقای
پالیزی ۱۷ رای - آقای آزادی ۸ رای - آقای سمیعی ۵ رای
آقای مشار ۲ رای - آقایان شه دوست و ذو القدر و روحی
هر يك يك رای - ورقه سفید ۲

رئیس - عده حاضر در موقع رای ۹۷ - آقای هاشمی
۵۸ رای - آقای اصفهانیان ۵۴ رای - آقای مجد ضیائی ۵۴
رای - آقای طوسی ۵۱ رای - آقایان پالیزی و آزادی هم
چند رای دارند . آقایان هاشمی و اصفهانیان و مجد ضیائی
طوسی به منشی گری مجلس شورای ملی انتخاب شدند . شروع
میکنیم با انتخاب سه نفر کار پرداز
آقایان دکتر لقمان ولاریجانی و فیاض شریف بیاورند .